

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „СТРУКТУРНИ ФОНДОВЕ И МЕЖДУНАРОДНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПРОГРАМИ“

ПЛАН ЗА ОЦЕНКА НА ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ“

2014 – 2020 г.

МАЙ, 2016 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦIAЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

СЪДЪРЖАНИЕ

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ	3
I. ВЪВЕДЕНИЕ	4
I.1. Нормативна рамка за изготвяне на плана за оценка	5
I.2. Цели и задачи на плана за оценка	7
II. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНКА НА ОП НОИР	8
II.1. Определение за оценка	8
II.2. Видове оценки	8
II.2.1. Предварителна (ex-ante) оценка	8
II.2.2. Оценки по време на изпълнението на Програмата (Текущи оценки)	9
II.2.3. Последваща (ex-post) оценка	11
II.3. Структури за управление и координация на плана и дейностите за оценка	12
II.3.1. Европейска комисия	13
II.3.2. Комитет за наблюдение на ОП НОИР	13
II.3.3. Управляващ орган на ОП НОИР	14
II.3.4. Външни оценители	16
II.3.5. Осигуряване на статистически данни	22
II.3.6. Изграждане на капацитет за оценка	25
III. УПРАВЛЕНИЕ НА ОЦЕНКАТА НА ОП НОИР	26
III.1. Планиране и организация на процеса на оценка	26
III.2. Бюджет	34
III.3. График за провеждане на оценката	34
III.4. Методи за провеждане на оценките	46
III.5. Критерии за оценка	46
III.6. Доклади за резултатите от оценките	47
III.7. Разпространение на резултатите от оценката	48
IV. ОСНОВНИ ВЪПРОСИ, НА КОИТО ТРЯБВА ДА ОТГОВОРЯТ ОЦЕНКИТЕ	49

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Използвани съкращения

БВП – Брутен вътрешен продукт

БФП – Безвъзмездна финансова помош

ГД СФМОП – Главна дирекция „Структурни фондове и международни образователни програми“

ЕК – Европейска комисия

ЕС – Европейски съюз

ЕСИФ – Европейските структурни и инвестиционни фондове

ЕСФ – Европейски социален фонд

ЕФРР – Европейски фонд за регионално развитие

ЗОП – Закон за обществените поръчки

ИП – Инвестиционен приоритет

ИСУН 2020 – Информационна система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България за периода 2014 – 2020 г.

КН – Комитет за наблюдение

МОН – Министерство на образованието и науката

НИРД – Научно-изследователска и развойна дейност

НСИ – Национален статистически институт

ОП – Оперативна програма

ОП НОИР – Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
2014 – 2020

СП – Споразумение за партньорство

ПО – Приоритетна ос

УО – Управляващ орган

ЦКЗ – Централно координационно звено

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г. (ОП НОИР) е стратегически документ с две основни задачи:

- Да бъде сред ключовите инструменти за постигане на целите, приети от Република България в рамките на Стратегията „Европа 2020“ (достигане на 1,5 % от БВП, инвестиирани в НИРД; дял от 36 % от населението на възраст между 30 и 34 г. с висше образование; намаляване на дела на преждевременно напусналите училище до 11 %; намаляване на броя на живеещите в бедност с 260 000; и увеличаване на заетостта до 76 %);
- Да служи като ефикасно средство за прилагане на политики по сближаване, съгласно дневния ред на национално и общностно равнище.

ОП НОИР се финансира от Европейския социален фонд (ЕСФ), Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от националния бюджет. Програмата отговаря на препоръките за принос за изпълнението на стратегията „Европа 2020“ на Европейския съюз за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и за постигането на икономическо, социално и териториално сближаване.

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ има **хоризонтален обхват и нейната стратегически цели са:**

- **Засилване на научноизследователската дейност, развойната дейност в областта на технологиите и иновациите;**
- **Инвестиции в образование, обучение и професионално обучение за придобиване на умения и учене през целия живот;**
- **Равен достъп до качествено образование;**
- **Насърчаване на социалното приобщаване, борба с бедността и всяка форма на дискриминация.**

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

I.1. Нормативна рамка за изготвяне на плана за оценка

В съответствие с принципите на чл. 56 и въз основа на чл. 114 (1) от Регламент (ЕС) № 1303/2013, държавите-членки съставят план за оценка и гарантират, че е налице подходящ капацитет за нейното провеждане. Планът за оценка е стратегически документ за оценката на ОП НОИР, който описва и планира видовете оценки, които ще бъдат проведени през периода на изпълнение на Оперативната програма – 2014 – 2023 г. и се отнася единствено за ОП НОИР. Планът за оценка се изготвя от Управляващия орган (УО) на ОП НОИР.

Необходимостта и процедурите за провеждането на оценки на оперативните програми и общите правила за тях са описани в следните документи:

- Регламент (ЕС) № 1301/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006;
- Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета;
- Регламент (ЕС) № 1304/2013 на Европейския парламент и на съвета от 17 декември 2013 г. относно Европейския социален фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1081/2006 на Съвета;
- Делегиран регламент (ЕС) № 240/2014 на Комисията от 7 януари 2014 година относно Европейски кодекс на поведение за партньорство в рамките на европейските структурни и инвестиционни фондове;
- Регламент за изпълнение (ЕС) № 1011/2014 на Комисията от 22 септември 2014 година за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

образците за предоставяне на определена информация на Комисията и подробни правила за обмен на информация между бенефициерите и управляващите органи, сертифициращите органи, одитните органи и междинните звена;

- Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/207 на Комисията от 20 януари 2015 година за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на образците за доклад за напредъка, представяне на информация относно голям проект, съвместен план за действие, доклади за изпълнението по цел „Инвестиции за растеж и работни места“, декларация за управлението, одитна стратегия, одитно становище и годишен контролен доклад, както и методология за анализ на разходите и ползите и, в съответствие с Регламент (ЕС) № 1299/2013 на Европейския парламент и на Съвета, по отношение на образца на доклади за изпълнението по цел „Европейско териториално сътрудничество“;
- Постановление № 79 на Министерски съвет от 10.04.2014 г. за създаване на комитети за наблюдение на Споразумението за партньорство на Република България и на програмите, съфинансираны от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014 – 2020 г.;
- Guidance Document on Evaluation Plans, Terms of Reference for Impact Evaluations, Guidance on Quality Management of External Evaluations (February 2015) – Ръководство за Плановете за оценка, Техническо задание за Оценки на въздействието, Ръководство за управление на качеството на външните оценки (февруари 2015 г.);
- Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy – Guidance document (June 2015) – Ръководство за мониторинг и оценка на европейската кохезионна политика – (юни 2015 г.);
- Assessing the quality of evaluation plans: a structured template (June 2015) – Оценка на качеството на плановете за оценка: структуриран образец (юни 2015 г.).

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

I.2. Цели и задачи на плана за оценка

Планът за оценка определя основните изисквания и мерки, които трябва да бъдат постигнати по време на целия процес на оценката. В него са описани организацията и последователността на оценките, както и функциите на участващите страни в процеса на оценка – ЕК, ЦКЗ, КН, УО, НСИ.

Главната цел на Плана е да осигури необходимите условия за планиране и извършване на оценки с високо качество през целия програмен период и да гарантира ефективното им използване като инструмент за управление на ОП НОИР през целия период на изпълнение на програмата. Планът дава възможност на УО да проявява гъвкавост при определяне на областите, където би имало необходимост от оценки, както и техния тематичен обхват и времевата рамка за изпълнението им.

Конкретните цели в плана за оценка са съсредоточени в няколко важни аспекта:

- ✓ определяне на степента на постигане на стратегическите цели на Програмата;
- ✓ подобряване на качеството на изпълнение на програмата;
- ✓ обобщаване и анализиране на информация за ефективността, ефикасността и въздействието на програмата;
- ✓ идентифициране на приноса на ОП НОИР към постигането на цели, заложени в европейските и националните стратегически документи;
- ✓ повишаване на капацитета за управление на Програмата;
- ✓ укрепване на системата за нейното изпълнение;
- ✓ отговаряне на потребностите на бенефициентите;
- ✓ подпомагане на процеса на вземане на решения в УО;
- ✓ успешно усвояване на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ).

Всички предвидени в плана оценки ще се финансират със средства от Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“ на ОП НОИР.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЯЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

II. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНКА НА ОП НОИР

II.1. Определение за оценка

Оценките представляват количествен и качествен анализ, чрез който се определят степента на изпълнение на целите и ефективността на приоритетни оси, ефикасността на разходваните средства, ефекта на въздействието и устойчивостта на резултатите от ОП НОИР 2014-2020. Оценката трябва да предоставя надеждна и полезна информация по оценяваните теми, като търси промените свързани с резултата, ефективността, ефикасността и въздействието пряко свързани с ОП.

II.2. Видове оценки

В съответствие с чл. 54-57 на Регламент (ЕС) № 1303/2013, оценките на ОП НОИР **се извършват преди, по време и след края на** периода на изпълнението на Програмата¹. В зависимост от това, те се разделят на:

1. Предварителна (ex-ante) оценка (преди началото на изпълнението)
2. Оценки по време на периода на изпълнението на Програмата (текущи оценки)
3. Последваща (ex-post) оценка (пълна оценка сред приключване на периода на изпълнението на Програмата). Съгласно чл. 57 на Регламент (ЕС) № 1303/2013 тя трябва да е завършена до 31.12.2024 г.

Съгласно изискванията на чл. 54 (1) на Регламент (ЕС) № 1303/2013, оценките залегнали в плана ще са предимно оценка на въздействието, ефективността и ефикасността на ОП НОИР.

II.2.1. Предварителна (ex-ante) оценка

В съответствие с чл. 55 на Регламент (ЕС) 1303/2013 през 2014 г. е извършена предварителна оценка на ОП НОИР. Тя има за цел да оптимизира разпределението на средствата по Програмата и да подобри качеството на програмирането.

¹ Използваният в регламента термин „оценка през програмния период“ не е съвсем коректен, тъй като ще има оценки след края на програмния период, които също са по време на изпълнението на Програмата, и не са последващи оценки. Затова тук е използван изразът „периода на изпълнение на Програмата“.

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Вследствие на предварителната оценка и отчитане на препоръките на екипа от външни оценители програмата е подобрена и допълнена. Също така е направено преструктуриране на документа с цел осигуряване на покритие на всички теми, отговарящи на стратегическите и специфични цели на Стратегията „Европа 2020“, ЕСФ и ЕФРР. Пълният доклад на външните оценители може да бъде намерен на интернет страницата на УО на ОП НОИР, както и на адреса на Единния информационен портал за обща информация за управлението на Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС в Република България:

<http://sf.mon.bg/?go=page&pageId=20>

<http://archive.eufunds.bg/bg/page/985>

II.2.2. Оценки по време на изпълнението на Програмата (Текущи оценки)

Според разпоредбите на чл. 56 на Регламент (ЕС) № 1303/2013 държавите-членки носят отговорност за оценката на оперативните програми, както и предприемането на корекционни мерки в случай на възникване на проблеми. През целия период на изпълнение на Програмата, УО на ОП НОИР ще извършва текущи оценки в съответствие с необходимостта от подобряване на качеството на ОП и/или на отделни нейни приоритетни оси, специфични цели или процедури, както и от осигуряване на ефективността, въздействието, устойчивостта и съответствието на помощта, предоставяна от ЕСИФ и ЕФРР и изпълнението на Оперативната програма.

Текущите оценки ще се провеждат в съответствие с дейностите, предвидени в този план. Резултатите от проведените оценки ще бъдат включвани в годишните доклади за изпълнението на ОП НОИР и ще бъдат предоставяни на Комитета за наблюдение. При провеждането на текущите оценки ще се обръща специално внимание на необходимостта от надеждна връзка между оценката и процеса на вземане на решения от страна на УО. Вследствие на извършените оценки, УО може да вземе решения за продължаването на дадени процедури с втора фаза, когато оценките покажат, че процедурите са били или са ефективни и ефикасни. Може да се вземе решение за промени в системата за управление на УО, както и предефиниране на процедури с оглед постигане на специфичните цели на програмата. В тази връзка текущите оценки може да бъдат:

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

1. Оценки на изпълнението, ефикасността и ефективността на процедури, които ще се извършват в различни етапи на изпълнение на програмата.
2. Оценки на системите за управление и механизмите на изпълнение на ОП НОИР.
3. **Оценка на въздействието.**

УО има задължение, съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013, да организира провеждането на **поне една оценка на въздействието на всяка приоритетна ос** по време на периода на изпълнение на оперативната програма.

Оценките на въздействието са оценки на инвестиционните приоритети по всяка една приоритетна ос на ОП НОИР. Оценките ще се използват, за да се даде отговор на специфични въпроси, свързани с програмирането, изпълнението и резултатите. Те ще се извършват от независими експерти и/или от експерти на УО. Техният дизайн, метод и разходи варират значително в зависимост от БФП във всеки един инвестиционен приоритет, и въпросите на който оценката ще трябва да отговори. Най-общо казано, оценките могат да решават три типа въпроси – описателни, нормативни и причинно-следствени.

Оценката на въздействието е особен вид оценка, която се стреми да отговори на въпроси, свързани с причината и ефекта. За разлика от общите оценки, оценката на въздействието е структурирана около един конкретен вид въпрос: Какво е въздействието на ОП НОИР върху изпълнението на националните и европейски стратегически цели (или причинно-следствените връзки между тях)? Този основен въпрос включва важно причинно-следствено измерение: ще се оценява само въздействието на ОП НОИР, ефектът върху резултатите, причинени пряко от програмата. Важен аспект е ефектът от ролята на ЕФРР и ЕСФ и как тяхната подкрепа се прилага към конкретните български условия. Това включва анализ на възможните хипотези, които най-общо са: сравнение между това, което всъщност се е случило и какво би се случило при липсата на интервенцията и по конкретно ОП НОИР. Оценката на въздействието трябва да покаже, че позитивните и/или негативните промени в целевите групи са пряко свързани с интервенциите на програмата. В зависимост от оценката на въздействието на специфични приоритети по всяка Приоритетна ос ще се използват стандартни методи за оценка на въздействието: Randomised Control Trial, Counterfactual, Matching.

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

4. В съответствие с процедурите, заложени в Наръчника на УО за Управление на ОП НОИР, **текущи оценки** ще бъдат извършвани и в следните случаи:

- **Когато мониторингът на програмата установи значително отклонение от първоначално поставените цели.** В случай, че се констатира (в годишни доклади или в доклади след текущи оценки) риск от неизпълнение на ОП НОИР, УО следва да инициира провеждането на текуща оценка. При тази оценка ще се извърши анализ на всички данни (постигане на целите, изпълнение на индикаторите, финансови показатели и др.). Докладът за резултатите от оценката трябва да идентифицира наличните проблеми и породилите ги причини, както и да даде препоръки за тяхното преодоляване.
- **Когато са предложени промени в програмата в съответствие с чл. 30 на Регламент (ЕС) № 1303/2013 и Глава 5 на Наръчника за управление на ОП НОИР.** Всяка една промяна на ОП НОИР, трябва да бъде предшествана от оценка, освен когато става въпрос за коригиране на технически грешки. Малки или технически преразглеждания, които не предполагат значителни изменения в Програмата не следва да бъдат подлагани на оценка.

II.2.3. Последваща (ex-post) оценка

В съответствие с чл. 57 и 114 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013 последващата оценка на ОП НОИР ще се извърши от ЕК в сътрудничество с Управляващия орган на ОП.

Целта на последващата оценка е да покаже обобщение на програмния период и периода на изпълнение на Програмата като цяло. При провеждането ѝ ще бъдат използвани и докладите от извършените текущи оценки, както и обобщението им в доклада, който УО следва да предостави на ЕК съгласно чл. 114 (2) на Регламент (ЕС) № 1303/2013. Последващата оценка ще изследва ефективността и ефикасността на ЕСИФ, и техния принос за изпълнението на Стратегията на съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Тя ще идентифицира факторите, довели до успешното/неуспешното изпълнение на ОП, включително възможността за устойчивост и определяне на добри практики. Съгласно чл. 57 (2) на Регламент 1303/2013 тя трябва да е завършена до 31.12.2024 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Всички оценки ще се изпълняват в съответствие с одобрените процедури, заложени в Наръчника за управление на ОП НОИР.

II.3. Структури за управление и координация на плана и дейностите за оценка

Управляващият орган на ОП НОИР, Главна дирекция „Структурни фондове и международни образователни програми“, отговаря за организацията, координацията и провеждането на оценките на ОП НОИР. Другите основни участници в процеса на оценка са ЕК и Комитетът за наблюдение на Оперативната програма, ЦКЗ и избраните чрез ЗОП и приложимата подзаконова нормативна база външни оценители. Основните им функции по отношение провеждането на оценките по ОП НОИР са описани по-долу.

В процеса на оценка се включват и бенефициентите, които ще предоставят информация при провеждането на оценки на ОП НОИР. Различните организации на оценителите от европейски и световен мащаб² препоръчват като добра практика партньорските проверки на докладите по оценка от страна на други оценители, с цел получаване на различна гледна точка и обратна връзка, които може да доведат до подобряване на докладите. Ефективността на оценката ще зависи от взаимодействието между всички участници. Механизмите за координация са:

- ✓ представяне на Плана за оценка и на окончателните доклади от извършените оценки на КН;
- ✓ обсъждане на Плана за оценка и извършените оценки в създадената постоянна междуведомствена работна група за оценка на ЕСИФ, създадена със Заповед № Р-111/12.05.2015 г. на заместник министър-председателя по Европейските фондове и икономическата политика, координирана от ЦКЗ, дирекция „Мониторинг на средствата от ЕС“ в Администрацията на Министерския съвет.

Координацията на плана за оценка и на извършваните оценки по ОП НОИР ще се осъществява в тясно сътрудничество с всички отдели на УО, според заложеното в

² Тези препоръки бяха отправени към всички участници в Конференция на тема „Оценка на кохезионната политика: резултати, предизвикателства, решения“ проведена в гр. Краков, Полша в периода 28-29.09.2015 г.

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Наръчника за управление на ОП НОИР. Данните от наблюдението на ОП се получават чрез Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България за периода 2014 – 2020 г. (ИСУН 2020) и събиране на допълнителни данни от бенефициентите.

II.3.1. Европейска комисия

Представители на Европейската комисия са включени в процеса на оценка чрез участието си в заседанията на Комитета за наблюдение. ЕК съгласува Плана за оценка и има задължение да извърши последваща оценка. Освен това, Комисията, по своя преценка и инициатива, може да провежда и в партньорство със съответните държави членки оценки, свързани с изпълнението и въздействието на ОП, например ако последните покажат значително отклонение от първоначално поставените цели.

II.3.2. Комитет за наблюдение на ОП НОИР

Комитетът за наблюдение разглежда периодично напредъка в постигането на целите на Оперативната програма въз основа на представените от Управляващия орган документи. Той е една от участващите страни, и сред основните ползватели на оценката. В съответствие с Вътрешните правила за работа на Комитета за наблюдение на ОП НОИР неговият състав:

- ✓ обсъжда и одобрява Плана за оценка, както и последващите му изменения, ако има такива, в съответствие с чл. 110 (2в) на Регламент (ЕС) № 1303/2013 и чл. 16 на Регламент (ЕС) № 240/2014 (в Ръководство за Плановете за оценка, Техническо задание за Оценки на въздействието, Ръководство за управление на качеството на външните оценки /февруари 2015 г./ ЕК препоръчва КН да преглежда поне веднъж годишно изпълнението на плана за оценка, и ако е необходимо, да прави изменения в него);
- ✓ следва да бъде информиран за изпълнението на плана за оценка, резултатите от оценките на ОП НОИР и предприетите действия в отговор на препоръките и констатациите от докладите за оценка в съответствие с чл. 110 (2б) и 111 (4а)

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

на Регламент (ЕС) № 1303/2013, и чл. 16 (1) и 16 (2) на Регламент (ЕС) № 240/2014 като част от годишния доклад за изпълнение.

II.3.3. Управляващ орган на ОП НОИР

Управляващият орган има водеща роля в процеса на организация и провеждане на оценката. УО може да възлага на външни изпълнители някои от своите задачи, свързани с този процес. Планът за оценка на ОП НОИР представлява **цялостна рамка за текущата оценка** през целия програмен период.

По предложение на ЕК, Комитета за наблюдение или УО може да се извърши актуализиране на Плана за оценка. Той се изготвя и се актуализира от отдел „Наблюдение и оценка“ (НО).

Задачите на УО на ОП НОИР включват:

- ✓ подготвка на План за оценка за ОП НОИР;
- ✓ предоставяне за съгласуване на ЕК и на работната група за оценка на ЕСИФ;
- ✓ предоставяне на Плана за оценка на КН на ОП НОИР за обсъждане и одобрение;
- ✓ координация, изпълнение, наблюдение и промяна на задачите, заложени в Плана;
- ✓ разработване на техническо задание и възлагане на оценката на ОП НОИР на външни оценители, избрани по процедура по Закона за обществени поръчки (ЗОП) и подзаконовите актове към него;
- ✓ изготвяне на график за извършване на текущи оценки;
- ✓ предоставяне на информация на КН на ОП НОИР за текущите оценки;
- ✓ дефиниране на изискванията за извършване на оценките и мониторинга;
- ✓ осигуряване на необходимите данни за провеждане на оценките;
- ✓ проверка на степента на изпълнение на препоръките от оценките;
- ✓ сътрудничество с други институции при планирането (идентифициране на областите на проучване), подготовка и извършване на изследвания в рамките на ОП НОИР и на хоризонталните принципи;
- ✓ обмяна на добри практики с други Оперативни програми и други държави-

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

членки на ЕС;

В структурата на Управляващия орган на ОП НОИР е създаден отдел „Наблюдение и оценка“, в чиито функции се включват координацията, организацията и провеждането на оценки на ОП НОИР. Съставът на отдел НО включва шестима експерти, от които: началник на отдел, двама държавни, един главен, един старши и един младши експерт. Служителите на отдела имат богат опит по разработване, анализ и оценка на публични политики и програми в сферата на образованието (вкл. по ОП РЧР 2007-2013 г. и ОП НОИР), а един от експертите има и практически опит в областта на социологическите проучвания и изследвания. Предстои в кратък срок разширяване състава на отдела с експерт/експерти с опит в областта на оценката на програми и проекти. При процедури по възлагане на обществени поръчки ще се ползва и експертният капацитет на други отдели от ГД СФМОП, както и на Дирекция „Държавна собственост и обществени поръчки“ – МОН.

Планът за оценка се изготвя и при необходимост се актуализира от отдел НО, съгласува се от Работната група за оценка на ЕСИФ, ЕК, ръководителя на УО и се представя за одобрение на Комитета за наблюдение (в съответствие с процедурата, описана в Глава 11 „Наблюдение на ОП НОИР“ от Наръчника за управление на програмата).

По преценка на УО, отделни текущи оценки, може да бъдат извършени от отдел НО, в съответствие с указанията, посочени в Ръководство за мониторинг и оценка на европейската кохезионна политика (юни 2015).

Отдел НО инициира и координира процесите по изготвяне на техническото задание, което се предава на екипа отговорен за изпълнението на Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“ от ОП НОИР за стартиране на процедурата за избор на външен изпълнител по съответния ред и сключване на договор.

За провеждането на оценките отдел НО работи в тясно сътрудничество с останалите отдели на УО на ОП НОИР.

Основните задачи на отдел НО в процеса на извършване на оценки включват:

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

- ✓ изготвяне и актуализация на План за оценка на ОП НОИР и координиране на процеса по изпълнението му;
- ✓ анализ на информацията, събрана в процеса на наблюдение на ОП НОИР;
- ✓ организиране и/или подпомагане провеждането на предварителната, текущата (през периода на изпълнението на Програмата) и последващата оценка, включително за оценяване на ефективността, ефикасността и въздействието на всяка програма въз основа на плана за оценка;
- ✓ самостоятелно извършване на оценки при необходимост;
- ✓ организиране и координация на процесите по изготвяне на технически задания за извършване на оценки в съответствие с чл. 54-57 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 от външни изпълнители;
- ✓ подпомагане на външните изпълнители извършващи оценки в съответствие с чл. 54-57 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 чрез осигуряване на данни, информация и др.;
- ✓ изготвяне на становища и коментари по доклади, отчети и други документи, свързани с оценките по чл. 54-57 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;
- ✓ в резултат на проведените оценки, формулиране на предложения за промяна в съдържанието на ОП НОИР или в начина на управлението ѝ;
- ✓ изготвяне на информация относно резултатите от извършените оценки – за представяне на заинтересованите страни или на широката публика;
- ✓ изготвяне на обобщаващ доклад за оценките, извършени през програмния период и периода на изпълнение на Програмата.

Процесът по оценка на ОП НОИР се осъществява в тясно сътрудничество между всички отдели на УО.

II.3.4. Външни оценители

Оценките, включени в Плана за оценка ще се извършват от външни оценители под формата на външни услуги и/или от експерти на УО, съгласно чл. 54 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013. Изборът на външни оценители ще се извършва чрез конкурентен подбор според разпоредбите на ЗОП и приложимата подзаконова нормативна база. Отдел „Наблюдение и оценка“ изготвя техническото задание съдържащо предмет, цели, задачи, график, бюджет и отговорности на изпълняващия екип. Външният оценител

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

гарантира че ще следва ръководствата одобрени от ЕК и/или УО, както и че докладът от оценката ще съдържа резюме, основни изводи и препоръки и задължителен раздел с методология. УО може да предоставя коментари по проекта на доклад от съответната оценка.

Изследователската стратегия трябва да очертава генералната ориентация, специфичните методи и процедури при набирането на информация и процеса на оценката. Според типа на оценката, методите на анализа и оценката най-общо се разделят на две големи групи – количествени и качествени. При количествените методи се набира квантифицирана информация, която като правило се отнася до по-големи съвкупности и се подлага на статистическа обработка и анализ. Те осигуряват висока степен на представителност на получените данни. В процеса на анализа и оценяването на публични политики и програми широко се използват и качествените методи. Основна отличителна характеристика на тези методи е тяхната по-ниска степен на структурираност и по-голямата интензивност при общуването с лицата, от които се набира информация. По този начин се отразява по-дълбоко тяхната специфика, както и богатството на контекста, за който се отнасят събираните данни. Броят на изследваните лица (респонденти) обаче, е ограничен и получаваната информация рядко е представителна за по-големи социални групи. В хода на прилагането на количествените и особено на качествените методи могат да се използват и някои специфични допълнителни техники за социален анализ. С оглед на гореизложеното оценките заложени в Плана ще комбинират количествени с качествени методи.

Възможни са два модела в конструирането на методологии за оценка

- 1). Модел на репрезентативни изследвания в национален мащаб, при които се работи с двустепенни гнездови и стратифицирани извадки, а емпиричната информация се набира с количествени методи. (стандартизирано интервю, анкетно допитване, анализ на съдържанието). Област на употреба; оценка на изпълнението, ефективността и ефикасността на мерките по процедури, оценка на системите за управление и контрол;
- 2). Модел на непредставителни изследвания, при които единиците на изследване се избират с квотни или типологични извадки, а непосредственото набиране на търсената информация се прави с качествени методи (фокус групови дискусии, дълбочинни интервюта, полуструктурirани интервюта). Област на употреба: оценки на въздействието.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦIAЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Количествени методи	Качествени методи
1. Допитване (пряка анкета и структурирано интервю) 2. Контент – анализ и анализ на документи 3. Вторичен анализ на данни	1. Дълбочинни интервюта 2. Дискусии във фокус – групи 3. Проективни и ролеви методи

При използването на външна експертиза може да се използват две възможности:

- ✓ сключване на рамков договор с функционално независим от УО външен изпълнител за извършване на текущата оценка на ОП НОИР за целия период на изпълнение на Програмата или за определена негова част;
- ✓ сключване на отделни договори за извършване на специфични оценки в съответствие със заложените в Плана за оценка дейности, оценки в изпълнение на чл. 56, параграфи 1-4 на Регламент (ЕС) № 1303/2013 или *ad hoc* оценки съгласно допълнително идентифицирани потребности.

Таблица 1: Функции и отговорности в процеса на оценка

Отговорна институция	Дейност	Период	Основание
Управляващ орган	Подготвя план за оценка и го предоставя на КН за одобрение чрез писмена процедура	До 19.02.2016 г. – една година след одобрението на ОП НОИР от ЕК.	Чл. 56 (1) и чл. 114 (1) от Регламент (ЕС) № 1303/2013
	Извършва оценки съгласно плана за оценка	През целия програмен период и през периода на изпълнение на програмата, като се	Чл. 54, чл. 56, чл. 114 (2) от Регламент (ЕС) № 1303/2013

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Отговорна институция	Дейност	Период	Основание
		има предвид, че оценките трябва да се включат в обобщаващия доклад до 31.12.2022 г. (това е срокът за представяне на обобщаващия доклад по чл. 114 (2) от Регламент (EC) № 1303/2013.)	
	Организира и координира изготвянето на технически задания за извършване на оценки от външни изпълнители	През целия програмен период и през периода на изпълнение на програмата (обобщаващият доклад, вкл. констатациите от оценките трябва да се представи до 31.12.2022 г., съгласно чл.114 (2) от Регламент (EC) № 1303/2013	чл. 54-57 от Регламент (EC) № 1303/2013

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Отговорна институция	Дейност	Период	Основание
	Прави обществено достъпни всички оценки	През целия програмен период и периода на изпълнение на ОП НОИР	Чл. 54-57 от Регламент (ЕС) № 1303/2013
	Изпраща изгответните оценки на ЕК	През целия програмен период и периода на изпълнение на ОП НОИР	
	Изготвя и представя на ЕК доклад с обобщени резултати от всички оценки	До 31.12.2022 г.	Чл. 114 (2) от Регламент (ЕС) № 1303/2013
	Осигурява средствата необходими за изготвяне на оценките	През целия програмен период и периода на изпълнение на ОП НОИР, както и след приключването му (за последваща оценка)	Чл. 54 от Регламент (ЕС) № 1303/2013

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Отговорна институция	Дейност	Период	Основание
Комитет за наблюдение на ОП НОИР	Обсъжда и одобрява плана за оценка и неговите изменения	През целия програмен период и периода на изпълнение на ОП НОИР до 31.12.2023 г.	Чл. 56, чл. 110 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, чл. 16 на Регламент (ЕС) № 240/2014
	Информира се за резултатите от оценките		
Европейска комисия	Извършва последваща оценка на ОП в сътрудничество с УО	До 31.12.2024 г.	Чл. 57 и чл. 114 от Регламент (ЕС) № 1303/2013
Външни оценители	Извършват оценките съгласно плана за оценка	През целия програмен период и периода на изпълнение на ОП НОИР, както и след приключването му (за последваща оценка)	Чл. 54 от Регламент (ЕС) № 1303/2013
Централно координационно звено	Координира работата на постоянната междуведомствена работна група за оценка на ЕСИФ	През целия програмен период и периода на изпълнение на ОП НОИР, както и след приключването му	Заповед № Р-111/ 12.05.2015 г. на заместник министър-председателя по Европейските

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦIAЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Отговорна институция	Дейност	Период	Основание
		(за последваща оценка)	фондове и икономическата политика
Национален статистически институт	Предоставя стойностите на индикаторите за резултат, на които е източник на данни	През целия програмен период и периода на изпълнение на ОП НОИР	Регламент (ЕС) № 223/2009, Закон за статистиката и Правилник за предоставяне на статистически продукти и услуги

Дейностите по изпълнение на оценката описани в Плана могат да бъдат променяни, като се спазват съответните ръководства на ЕК и националното законодателство, ако тази промяна ще доведе до по-ефективното изпълнение на оперативната програма.

II.3.5. Осигуряване на статистически данни

В съответствие с изискванията на Регламентите за програмния период 2014-2020 данните за стойностите на индикаторите трябва да бъдат статистически валидирани. В тази връзка УО ще търси сътрудничество с НСИ. Процесът на предоставяне на данни от НСИ е описан в Регламент (ЕС) № 223/2009, Закона за статистиката и Правилника за предоставяне на статистически продукти и услуги. Съгласно Общо предварително условие 7 от Споразумението за партньорство, УО ще изгради самостоятелна статистическа база данни като ще събира на няколко пъти годишно данни от бенефициентите за характеристиките и динамиката на целевите групи, включващи демографски и специфични за всяка една процедура характеристики. Данните, които ще се събират от бенефициентите, са пряко обвързани с индикаторите по всяка една процедура, допустимите целеви групи и допустимите дейности, в които ще бъдат включени те. Първите и най необходими данни, които ще се събират от бенефициентите,

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

са тези за индикаторите за резултатите, които директно се влияят от програмата. Отделно от индикаторите за резултат, УО ще поддържа и:

1. Административни данни за подпомагане оценките на съдържанието, качеството и продължителността на операциите.

2. Данни за фактори с външен произход, които могат да повлият на резултатите, които са обект на изследването (например допълнителни индикатори). Това ще спомогне за осъществяването на контрол върху външните влияния.

3. Данни за други характеристики. Използването на данни от регистрите на МОН (като регистър на средните училища и детски градини, регистър на всички действащи и прекъснали студенти и докторанти, регистър на научната дейност в Република България, Admin RS, Admin M и др.) или направени проучвания с оглед изпълнението на стратегически цели заложени в различни стратегически документи (например движение на учениците по етапи на образованието, образователната интеграция, научни изследвания и т.н.). Данните по всички показатели ще се събират от началото на изпълнение на процедурите с оглед определяне на базовите сравнителни стойности на индикаторите и за изчисляване на динамиката на изпълнение на поставените цели. При възлагане на оценките на външен изпълнител УО ще иска от оценителите разписани методики относно използването на събираните от УО данни, според определени изисквания:

- размер на данните
- създаване на извадка
- обхват на извадката
- честота

Външният изпълнител ще трябва да обоснове извадката на лицата попаднали в контролираните групи и групите за сравнение, както и начинът, по който ще бъдат използвани данните, предоставени му от УО. Данните, които ще събира УО ще бъдат публично достъпни с цел прозрачност и улеснение на външните изпълнители на оценките. В допълнение ще бъде използвана и:

1. Служебна информация (включително за лицата) относно общите индикатори и индикаторите за изпълнение и резултат, предоставяна от бенефициентите в техническите доклади за изпълнение и набирана от служителите на УО в рамките на процеса на верификация;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦIAЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

2. Набиране на информация от теренни проучвания, които ще се осъществяват от избраните изпълнители за всяка конкретна оценка;

3. Друга специфична информация, например годишни доклади за изпълнението, предишни анализи, изследвания, оценки и др.; По-голямата част от данните за оценка ще се получават от ИСУН 2020.

УО ще събира метаданни от бенефициентите по всяка една операция като задължение от Общо предварително условие 7 от СП. Критериите, на които ще отговарят метаданните са демографски показатели (разпределение по пол, региони, възрастова структура, образователна степен, принадлежност към етнически малцинства (ако е приложимо) и всяка друга релевантна информация, която има отношение към съответната процедура). Тези данни ще бъдат предоставени на оценителите. При изработването на извадка ще бъдат използвани като генерална съвкупност и наличните данни в подържаните от МОН регистри (като регистър на средните училища и детски градини, регистър на всички действащи и прекъснали студенти и докторанти, регистър на научната дейност в Република България, Admin RS, Admin M и др.). Данните, използвани за генералната съвкупност ще бъдат използвани и за определяне на третирана и контролирани групи при оценки на въздействието чрез рандомизиран подбор. От регистрите ще бъдат избрани лица за контролни групи с еднакви характеристики, които съответстват на попадналите в извадката лица от третираните групи. Въз основа на предоставените данни, оценителят трябва да предложи и изготви представителна/кълстърна/непредставителна извадка и да обоснове избора си.

Графикът за извършване на оценките е съобразен с данните, събиращи от бенефициентите на 3 месеца/6 месеца/1 година, както и с актуализираните данни в регистрите на МОН.

В процеса на оценка ще бъдат събиращи и използвани данни и от университети, научни организации и от мащабни социологически изследвания.

Таблица 2: Източници на информация

Източник	Информация
Отделите на УО	Специфична информация, която не е налична в ИСУН 2020, като данни за техническа и

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Източник	Информация
	финансова верификация, други финансови данни, документи, доклади и др.
ИСУН 2020	Информация на ниво проект и процедура
Бенефициенти	Специфична информация за индикаторите за продукт, резултат и хоризонталните принципи, като демографски показатели, образователни характеристики на целевите групи, уязвими групи, статут на пазара на труда (когато е приложимо), еквивалент на работно време, (когато е приложимо), институции и организации изпълняващи дейностите по всяка една процедура и др.
НСИ	Специфична информация за индикаторите за резултат с източник на данни НСИ; информация от изследвания, данни, които не са налични в ИСУН 2020 по конкретно споразумение с УО.
Проучвания	Събиране на данни, които не са налични в ИСУН 2020 и УО чрез анкети, фокус групи и др.

II.3.6. Изграждане на капацитет за оценка

Служителите на УО ще участват в специализирани обучения и обмяна на опит за повишаване на административния капацитет за нуждите на качественото изпълнение на дейностите по оценка. Дейностите по обучение на експертите ще бъдат финансиирани по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“ на ОП НОИР.

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

III. УПРАВЛЕНИЕ НА ОЦЕНКАТА НА ОП НОИР

Процесът на оценка на ОП НОИР се състои от няколко основни етапа, изпълнението на които гарантира качеството и ползата от провежданите оценки. Етапите на процеса на управление на оценката са:

- ✓ планиране и организация на процеса на оценката;
- ✓ провеждане на процедура на възлагане;
- ✓ провеждане на оценка;
- ✓ изготвяне на доклади (ЕК изисква да има поне вstępителен доклад, проект на доклад от оценката и окончателен доклад от оценката);
- ✓ предоставяне резултатите от оценката на заинтересованите страни.

Процедурата за извършване на оценката е описана в Наръчника за управление на ОП НОИР.

III.1. Планиране и организация на процеса на оценка

Планирането на оценката се прави, за да се анализират нуждите и първоначалния обхват на оценката, както и да се предвидят необходимите ресурси по отношение на данни, време и финансови средства.

Планирането на оценката се състои от два компонента:

- ✓ определяне на целите на оценката;
- ✓ формулиране на техническото задание.

Предвид обстоятелството, че ОП НОИР е нова за България оперативна програма, при планирането на процеса на оценка е използвана наличната информация в ИСУН, документи и други относно Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ за програмния период 2007 – 2013 г. в частта, в която операциите по ОП НОИР са надграждащи, а също така и годишни отчети и прилежащи към тях анализи на образователни и научни стратегии, залегнали в ОП НОИР.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕХ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

**Таблица 3. Планирани оценки на въздействието на ОП НОИР съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013 в
съответствие с тематичните цели, инвестиционните приоритети и специфични цели**

Оценка № ³	Тематична цел	Приоритетна ос	Инвестиционен приоритет	Специфични цели
1.	1. Засилване на научноизследователската дейност, технологичното развитие и иновациите	1. Научни изследвания и технологично развитие	1а - Укрепване на инфраструктурата, необходима за научноизследователска и иновационна дейност, подобряване на капацитета за реализиране на достижения в областта на научноизследователската и иновационната дейност и насърчаване на центрове на	1 - Развитие на върхови и пазарно-ориентирани научни изследвания 2 - Подобреие на териториално и тематично разпределение на научни инфраструктури с цел развитие на регионална интелигентна специализация 3 - Увеличаване на участието на български изследователи в международно сътрудничество

³ Номерата на оценките в Таблица 3 съответстват на номерацията на оценките в Таблица 4, където подробно е описан видът на оценката и нормативното основание за нейното извършване.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕХ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Оценка № ³	Тематична цел	Приоритетна ос	Инвестиционен приоритет	Специфични цели
2.			компетентност, по-специално центрове, които са от интерес за Европа	2 - Подобреие на териториално и тематично разпределение на научни инфраструктури с цел развитие на регионална интелигентна специализация
3.	9. Насърчаване на социалното приобщаване, борба с бедността и всяка форма на дискриминация	3. Образователна среда за активно социално приобщаване	9i - Активно приобщаване, включително с оглед на насърчаване на равните възможности и активното участие, и по-добрата пригодност за заетост	1 - Увеличаване на броя на образователните институции, осигурили подкрепяща среда за включващо образование
4.			9ii - Социално-икономическо интегриране на маргинализираните общности, като например ромите	1 - Повишаване броя на успешно интегрираните чрез образователната система деца и ученици от маргинализирани общности, включително роми

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕХ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Оценка № ³	Тематична цел	Приоритетна ос	Инвестиционен приоритет	Специфични цели
5.				1 - Повишаване броя на успешно интегрираните чрез образователната система деца и ученици от маргинализирани общности, включително роми
6.	10. Инвестиции в образованието, обучението, включително професионално обучение за придобиване на умения и ученето през целия живот	2. Образование и учене през целия живот	10i - Намаляване и предотвратяване на преждевременното напускане на училище и насърчаване на равния достъп до висококачествено предучилищно, основно и средно образование, включващо (формални, неформални и самостоятелни) начини на учене за повторно	1 - Подобряване на постиженията на децата и учениците в овладяването на ключови компетентности 2 - Намаляване броя на преждевременно напусналите училище и устойчиво задържане на учениците в образователната система

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕХ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Оценка № ³	Тематична цел	Приоритетна ос	Инвестиционен приоритет	Специфични цели
7.			включване в образователната система и системата на обучение	2 - Намаляване броя на преждевременно напусналите училище и устойчиво задържане на учениците в образователната система
8.			10ii - Подобряване на качеството и ефикасността и достъпа до висшето и равностойното на него образование с цел увеличаване на участието и подобряване на равнищата на образование, особено за групите в неравностойно положение	1 - Въвеждане на система за проследяване броя на завършили висше образование, които не са включени в следващи програми за обучение и са започнали работа през първата година след завършването 2 - Въвеждане на системи за управление и финансиране на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕХ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Оценка № ³	Тематична цел	Приоритетна ос	Инвестиционен приоритет	Специфични цели
				<p>висшите училища, съобразно постигнатите резултати</p> <p>3 - Увеличаване на броя на завършилите висше образование между 30-34 години</p> <p>4 - Повишаване на квалификацията на научноизследователския състав и участие на млади докторанти в научни изследвания</p>
9.			10iii - Подобряване на равния достъп до учене през целия живот за всички възрастови групи чрез формални,	1 - Развитие на капацитета и повишаване на квалификацията на заетите в областта на образованието

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕХ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Оценка № ³	Тематична цел	Приоритетна ос	Инвестиционен приоритет	Специфични цели
			неформални и самостоятелни начини, усъвършенстване на знанията, уменията и квалификацията на работната сила, и насърчаване на гъвкави начини за учене, включително чрез напътствия за кариерно развитие и валидиране на придобитата квалификация	2 - Повишаване на участието в продължаващо обучение и надграждане на знания, умения и компетентности на обхванатите от дейности по ОП
10.			10iv - Подобряване на адекватността на системите за образование и обучение спрямо пазара на труда, улесняване на прехода от образование към работа и	1 - Повишаване на броя на учениците в професионалните училища и адаптиране на професионалното образование и обучение към нуждите на пазара на труда

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕХ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Оценка № ³	Тематична цел	Приоритетна ос	Инвестиционен приоритет	Специфични цели
			укрепване на системите за професионалното образование и обучение, както и тяхното качество, включително чрез механизми за предвиждане на уменията, адаптиране на учебните програми и създаване и развитие на основаващи се на работата системи за учене, включително двойни системи на учене и схеми за стаж	2 - Повишаване на дела на завършилите професионално или висше образование, които са започнали работа, свързана с областта на образованието им, в първата година след завършването им
11.	неприложимо	4. Техническа помощ	неприложимо	неприложимо
12.	неприложимо	неприложимо	неприложимо	неприложимо
13.	неприложимо	неприложимо	неприложимо	неприложимо
14.	неприложимо	неприложимо	неприложимо	неприложимо

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

III.2. Бюджет

Бюджетът на Плана за оценка е 4 650 424,12 лв. (2 377 724,10 евро), като той ще бъде обезначен от Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“ на ОП НОИР. В случаите, когато дадена оценка ще бъде извършена от външен изпълнител, ще бъде възложена чрез процедура на обществена поръчка.

Бюджетът на Плана за оценка включва:

- 4 550 000 лева за извършване на оценките, заложени в III.2. График за провеждане на оценката;
- 100 424,12 лева за: закупуване и поддръжка на статистически и аналитичен софтуер, за закупуване и/или превод на научна литература; обмен на добри практики с държави-членки на ЕС, професионални мрежи, университетски катедри и специализирани консултантски фирми; създаване и поддържане на информационни масиви от данни.

III.3. График за провеждане на оценката

Планът за оценка на ОП НОИР включва индикативен график и бюджет за извършване на оценките през целия период на изпълнение на Програмата. В графика за провеждане на оценката е включен минимумът от задължителни оценки. Предвид обстоятелството, че изпълнението на дейностите по проектите по ОП НОИР започва през 2016 г., стартирането на планираните оценки е разположено във времето както следва:

- 2016 г. – една оценка на системите за управление и механизмите на изпълнение на ОП НОИР (по Приоритетна ос 4);
- 2017 г. – две оценки на изпълнението, ефикасността и ефективността на процедури (по Приоритетна ос 2 и по Приоритетна ос 3);⁴
- 2018 г. – една оценка на изпълнението, ефикасността и ефективността на процедура (по Приоритетна ос 1) и две оценки на въздействието (по Приоритетна ос 2 и по Приоритетна ос 3);

⁴ Резултатите от всички оценки на изпълнението, ефикасността и ефективността на процедури ще бъдат сравнявани със свързаните с тях разходи.

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

- 2019 г. – три оценки на въздействието (по Приоритетна ос 1 и по Приоритетна ос 3);
- 2020 г. – две оценки на въздействието (по Приоритетна ос 2 и по Приоритетна ос 3);
- 2021 г. – една оценка на въздействието (по Приоритетна ос 4);
- до 2024 г. – последваща оценка.

Планираните оценки на изпълнението, ефикасността и ефективността са по една за процедури от Приоритетни оси 1, 2 и 3.

Времето за извършване на оценките, заложено в графика, е съобразено с периода предвиден за реализация на операциите (за Оценка 2 – „Изграждане на регионални научни центрове“ – 2017 – 2019 г., за Оценка 5 – „Образователна интеграция на учениците от етническите малцинства и/или търсещи или получили международна закрила“ – 2016 – 2018 г и за Оценка 7 – „Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (Твойт час) – фаза 1“ – 2016 – 2018 г.). По този начин извършването на същинската оценка от външните оценители (посочени в колона 5 от Таблица 4) ще съвпадне със заключителните етапи от осъществяването и с приключването на операциите, когато ще са натрупани достатъчно данни (събиращи от УО от бенефициентите), както и актуалните данни от регистрите на МОН (описани в II.3.5. Осигуряване на статистически данни, т. 3, които се актуализират няколко пъти годишно) за изпълнението на заложените дейности, постигането на индикаторите и ефективността на разходите.

Планираните оценки на въздействието са по една за всеки инвестиционен приоритет от Приоритетни оси 1, 2, 3, и 4.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕХ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Таблица 4: График за провеждане на оценката

№	Оценка	Подготовка на документация за възлагане на външен изпълнител	Процедура по ЗОП и приложимата подзаконова нормативна база	Период на извършване на оценката	Процес на съгласуване и приемане от УО	Бюджет (lv.)
1.	Оценка за въздействието на Инвестиционен приоритет 1а по Приоритетна ос 1 (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013) – методи: Randomised Control Trial; Counterfactual; Анкетно проучване; Документално проучване; Фокус групи; Интервюта; Анализ на първична и вторична информация;	септември 2019 г. – декември 2019 г.	януари 2020 г. – септември 2020 г.	октомври 2020 г. – юни 2021 г.	юли 2021 г. – септември 2021 г.	600 000

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕХ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

№	Оценка	Подготовка на документация за възлагане на външен изпълнител	Процедура по ЗОП и приложимата подзаконова нормативна база	Период на извършване на оценката	Процес на съгласуване и приемане от УО	Бюджет (lv.)
2.	Оценка на изпълнението, ефективността и ефикасността на мерките по процедура „Изграждане на регионални научни центрове“ (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013) – методи: Документално проучване; Анкетно проучване; Фокус групи; Интервюта; Анализ на първична и вторична информация;	септември 2018 г. – декември 2018 г.	януари 2018 г. – сентяември 2018 г.	октомври 2018 г. – март 2019 г.	април 2019 г. – юни 2019 г.	400 000
3.	Оценка за въздействието на Инвестиционен приоритет 9i по Приоритетна ос 3 (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013) – методи:	януари 2018 г. – април 2018 г.	май 2018 г. – януари 2019 г.	февруари 2019 г. – юли 2019 г.	август 2019 г. – октомври 2019 г.	300 000

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕХ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

№	Оценка	Подготовка на документация за възлагане на външен изпълнител	Процедура по ЗОП и приложимата подзаконова нормативна база	Период на извършване на оценката	Процес на съгласуване и приемане от УО	Бюджет (lv.)
	Randomised Control Trial; Matching; Документално проучване; Анкетно проучване; Фокус групи; Интервюта; Анализ на първична и вторична информация;					
4.	Оценка за въздействието на Инвестиционен приоритет 9ii по Приоритетна ос 3 (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013) – методи: Randomised Control Trial; Counterfactual; Документално проучване; Интервюта;	януари 2020 г. – април 2020 г.	май 2020 г. – януари 2021 г.	февруари 2021 г. – юли 2021 г.	август 2021 г. – октомври 2021 г.	300 000

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕХ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

№	Оценка	Подготовка на документация за възлагане на външен изпълнител	Процедура по ЗОП и приложимата подзаконова нормативна база	Период на извършване на оценката	Процес на съгласуване и приемане от УО	Бюджет (lv.)
	Анкетно проучване; Фокус групи; Анализ на първична и вторична информация;					
5.	Оценка на изпълнението, ефективността и ефикасността на партньорство по процедура „Образователна интеграция на учениците от етническите малцинства и/или търсещи или получили международна закрила“ и приноса ѝ за постигане целите на Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013) – методи:	януари 2017 г. – април 2017 г.	май 2017 г. – януари 2018 г.	февруари 2018 г. – юли 2018 г.	август 2018 г. – октомври 2018 г.	300 000

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕХ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

№	Оценка	Подготовка на документация за възлагане на външен изпълнител	Процедура по ЗОП и приложимата подзаконова нормативна база	Период на извършване на оценката	Процес на съгласуване и приемане от УО	Бюджет (lv.)
	Документално проучване; Интервюта; Анкетно проучване; Фокус групи; Анализ на първична и вторична информация;					
6.	Оценка за въздействието на Инвестиционен приоритет 10i по Приоритетна ос 2 (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013) – методи: Randomised Control Trial; Counterfactual; Документално проучване; Интервюта; Анкетно проучване; Фокус групи;	май 2020 г. – август 2020 г.	септември 2020 г. – май 2021 г.	юни 2021 г. – ноември 2021 г.	декември 2021 г. – февруари 2022 г.	300 000

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕХ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

№	Оценка	Подготовка на документация за възлагане на външен изпълнител	Процедура по ЗОП и приложимата подзаконова нормативна база	Период на извършване на оценката	Процес на съгласуване и приемане от УО	Бюджет (lv.)
	Анализ на първична и вторична информация;					
7.	Оценка на изпълнението, ефективността и ефикасността на мерките по процедура „Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (Твойт час) – Фаза 1“ (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013) – методи: Документално проучване; Анкетно проучване; Фокус групи; Интервюта;	септември 2017 г. – декември 2017 г.	януари 2018 г. – септември 2018 г.	октомври 2018 г. – март 2019 г.	април 2019 г. – юни 2019 г.	400 000

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕХ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

№	Оценка	Подготовка на документация за възлагане на външен изпълнител	Процедура по ЗОП и приложимата подзаконова нормативна база	Период на извършване на оценката	Процес на съгласуване и приемане от УО	Бюджет (lv.)
	Анализ на първична и вторична информация;					
8.	Оценка за въздействието на Инвестиционен приоритет 10ii по Приоритетна ос 2 (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013) – методи: Randomised Control Trial; Matching; Документално проучване; Интервюта; Анкетно проучване; Фокус групи; Методи за анализ на първична и вторична информация;	януари 2019 г. – април 2019 г.	май 2019 г. – януари 2020 г.	февруари 2020 г. – юли 2020 г.	август 2020 г. – октомври 2020 г.	300 000

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕХ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

№	Оценка	Подготовка на документация за възлагане на външен изпълнител	Процедура по ЗОП и приложимата подзаконова нормативна база	Период на извършване на оценката	Процес на съгласуване и приемане от УО	Бюджет (lv.)
9.	Оценка за въздействието на Инвестиционен приоритет 10iii по Приоритетна ос 2 (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013) – методи: Randomised Control Trial; Counterfactual; Документално проучване; Интервюта; Анкетно проучване; Фокус групи; Анализ на първична и вторична информация;	май 2018 г. – август 2018 г.	септември 2018 г. – май 2019 г.	юни 2019 г. – ноември 2019 г.	декември 2019 г. – февруари 2020 г.	300 000
10.	Оценка за въздействието на Инвестиционен приоритет 10iv по Приоритетна ос 2 (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013) – методи: Randomised Control Trial;	май 2019 г. – август 2019 г.	септември 2019 г. – май 2020 г.	юни 2020 г. – ноември 2020 г.	декември 2020 г. – февруари 2021 г.	300 000

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕХ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

№	Оценка	Подготовка на документация за възлагане на външен изпълнител	Процедура по ЗОП и приложимата подзаконова нормативна база	Период на извършване на оценката	Процес на съгласуване и приемане от УО	Бюджет (lv.)
	Counterfactual; Документално проучване; Интервюта; Анкетно проучване; Фокус групи; Анализ на първична и вторична информация;					
11.	Оценка за въздействието на Приоритетна ос 4 (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (EC) № 1303/2013) – методи: Randomised Control Trial; Counterfactual; Документално проучване; Интервюта; Анкетно проучване; Фокус групи; Анализ на първична и вторична информация;	януари 2021 г. – април 2021 г.	май 2021 г. – януари 2022 г.	февруари 2022 г. – юли 2022 г.	август 2022 г. – септември 2022 г.	300 000

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕХ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

№	Оценка	Подготовка на документация за възлагане на външен изпълнител	Процедура по ЗОП и приложимата подзаконова нормативна база	Период на извършване на оценката	Процес на съгласуване и приемане от УО	Бюджет (lv.)
12.	Оценка на системите за управление на ОП НОИР (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013) – методи: Документално проучване; Анкетно проучване; Фокус групи; Интервюта; Методи за анализ на първична и вторична информация;	септември 2016 г. – декември 2016 г.	януари 2017 г. – септември 2017 г.	октомври 2017 г. – март 2018 г.	април 2018 г. – юни 2018 г.	300 000
13.	Последваща оценка (съгласно чл. 57 (1) и чл. 114 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013 оценката се извършва от ЕК)	неприложимо	неприложимо	до 31.12.2024 г.	неприложимо	неприложимо
14.	Текущи оценки при необходимост	неприложимо	неприложимо	неприложимо	неприложимо	450 000
	ОБЩО:					4 550 000

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

III.4. Методи за провеждане на оценките

Изборът на методи, въз основа на които ще се провежда оценката на ОП НОИР, ще зависи от обхвата на изследванията и целта на оценката. При изготвянето на оценката на ОП НОИР ще бъдат използвани качествени и количествени методи. За целта ще бъдат приложени следните методи на изследване:

- ✓ количествен, качествен и/или сравнителен анализ на данни;
- ✓ въпросници, интервюта (индивидуални и фокус групи);
- ✓ оценка на въздействието на проектите чрез целенасочена извадка и контролирани групи;
- ✓ конкретни тематични проучвания по определени въпроси (включително анализ на документи);
- ✓ *ad hoc* изследване на проблеми, възникващи в хода на изпълнението на ОП НОИР.

III.5. Критерии за оценка

Всички оценки на ОП НОИР следва да отговарят на следните критерии:

- ✓ приложимост – степен на взаимовръзка между определените цели на ОП НОИР и съществуващите проблеми, които трябва да бъдат разрешени чрез Програмата;
- ✓ ефективност – степен на постигане на целите, определени на програмно ниво (постигане на заложените индикатори за резултат и продукт);
- ✓ ефикасност – до каква степен постигнатите резултати съответстват на направените разходи;
- ✓ въздействие – въздействие на Програмата върху целите на ЕС за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и целите на ОП НОИР;
- ✓ устойчивост – определяне на устойчивостта на постигнатите резултати от проектите след приключване на финансирането по Програмата.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦIAЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

III.6. Доклади за резултатите от оценките

Всяка проведена оценка ще завърши с изготвянето на доклад. При представянето си докладите от оценките трябва да съдържат следните основни раздели:

- ✓ резюме на доклада – то може да бъде представено и по нетрадиционен начин, например като комикс, в който по интерактивен начин да може да се отварят подробните материали (пълният доклад от оценката, графики и др.);
- ✓ описание на интервенцията;
- ✓ цел на оценката;
- ✓ използвана методология за оценката;
- ✓ резултати с подходяща визуализация на данните, когато е приложимо, и интерактивни елементи;
- ✓ заключения и препоръки.

Докладите от оценките трябва да отговарят на следните критерии:

- ✓ съответствие на нуждите: оценителният доклад трябва адекватно да отразява необходимата информация и да отговаря на техническото задание;
- ✓ съответствие на обхвата: обосновката, приносът, резултатите, въздействието, взаимовръзките с други политики, както и очакваните ползи трябва да са задълбочено изследвани (в зависимост от обхвата на оценката и въпросите);
- ✓ съответствие на техническото задание за оценката: техническото задание за оценката трябва да е подходяща за постигане на необходимите резултати;
- ✓ надеждност на данните: първичните и вторичните данни да са събрани и селектирани по подходящ и надежден за тяхното използване начин;
- ✓ логически анализ: количествените и качествените данни трябва да дадат отговор на основните въпроси на оценката, в съответствие с установените практики, но може да се използват и иновативни модели за анализ на данни;
- ✓ надеждност на резултатите: резултатите трябва да са проверими от данните използвани за анализа и да са интерпретирани с подходяща логика и хипотези;
- ✓ обективни заключения: заключенията трябва да са обосновани и безпристрастни;

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

- ✓ ясен изказ: докладът трябва да описва контекста и целите, както и организацията и резултатите на ОП, като предоставя лесна за разбиране информация, тъй като редица проучвания показват, че обикновено докладите от оценките са написани на изключително сложен език, труднодостъпен за широката общественост;
- ✓ атрактивно представяне: данните следва да бъдат визуализирани по подходящ начин, като по възможност има и интерактивни елементи;
- ✓ релевантност на препоръките: докладът трябва да предоставя препоръки, които да са приложими в процеса на вземане на решения;
- ✓ прозрачност и откритост на процеса: резултатите от оценките ще бъдат достъпни за всички заинтересовани страни.

III.7. Разпространение на резултатите от оценката

Заключителен елемент в процеса на оценка е разпространението на резултатите на проведеното изследване и изпълнението на препоръките от доклада за оценка. Всички доклади от оценките ще бъдат публикувани на интернет страницата на ОП НОИР и на единния информационен портал за обща информация за управлението на Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС в Република България за широката общественост в съответствие с чл. 54 (4). Това е важно условие за повишаване на прозрачността при управлението и изпълнението на Програмата.

Съгласно чл. 50 (9) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и Приложение V, част А, т. 7 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/207 се публикуват и обобщения за гражданите на годишните и окончателния доклади за изпълнение.

Всеки доклад за оценка ще включва резюме. Резюметата на докладите за оценка и годишните и окончателния доклади за изпълнение ще се превеждат на английски език – за улеснение на служителите на ЕК и одитиращи организации, за целите на академичната общност, както и за информация на широката общественост в ЕС и в световен мащаб.

Каналите за разпространение са следните:

- планът за оценка, окончателните доклади от оценките и резюметата на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦIAЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

годишните доклади за изпълнение ще бъдат публикувани на следните интернет страници: <http://sf.mon.bg/> и <http://www.eufunds.bg/> ;

- горепосочените документи се публикуват и на портала с оторизиран достъп за участници в КН на ОП НОИР;
- резултатите се представят на семинари, работни срещи и конференции.

Използване на констатациите от оценките при вземане на решения.

Констатациите от извършените оценки ще бъдат използвани за подобряване процеса на програмиране на следващи операции до края на програмния период и, при необходимост, за предприемане на корекционни мерки (например: промяна дизайна на операциите, продължаването или не със следваща фаза, идентифициране и управление на рискове за изпълнението на оперативната програма, повишаване на административния капацитет на УО). Информация за предприетите от УО корекционни мерки ще се съдържа в годишните доклади за изпълнението на ОП НОИР, в които са синтезирани основните изводи.

Изводите и препоръките от оценките може да бъде използвани при актуализиране и/или разработване на нови стратегически документи в сферите на науката и образованието.

IV. ОСНОВНИ ВЪПРОСИ, НА КОИТО ТРЯБВА ДА ОТГОВОРЯТ ОЦЕНКИТЕ

Тематични области за оценка	Основни въпроси
1. Оценка за въздействието на Инвестиционен приоритет 1а по Приоритетна ос 1 (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013)	Подобрено ли е териториалното и тематичното разпределение на научните инфраструктури? Увеличено ли е участието на български изследователи в международното сътрудничество? Доколко дейностите по приоритетната ос подкрепят постигането на целите, заложени в актуализираната Национална стратегия за развитие на научните

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Тематични области за оценка	Основни въпроси
	<p>изследвания 2020?</p> <p>В каква степен са повишени върховите постижения и пазарната ориентация на научните изследвания вследствие на подкрепата на ОП НОИР?</p> <p>Какъв е приносът на ОП НОИР в изпълнение на стратегическата цел на Стратегията „Европа 2020“ – достигане на 1,5 % от БВП, инвестиирани в НИРД?</p> <p>Какво е въздействието върху целевите групи?</p> <p>Какво е въздействието върху изпълнението на хоризонталните принципи?</p>
2. Оценка на изпълнението, ефективността и ефикасността на мерките по процедура „Изграждане на регионални научни центрове“ (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013)	<p>Доколко изграждането на регионален капацитет за специализация кореспондира с целите на Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС)?</p> <p>Дейностите по операцията реализирани ли са и в 6-те компонента, които пряко кореспондират с класификацията на териториалните единици за статистически цели (NUTS)?</p> <p>Доколко е спазена демаркацията с Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ и с Програма „Хоризонт 2020“?</p> <p>В каква степен са постигнати целите на операцията?</p> <p>В каква степен осъществените дейности и постигнатите резултати оправдават извършените разходи?</p> <p>Постигнати ли са целевите стойности на индикаторите?</p> <p>Какви са гаранциите за устойчивост на резултатите след приключване на операцията?</p>

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Тематични области за оценка	Основни въпроси
3. Оценка за въздействието на Инвестиционен приоритет 9i по Приоритетна ос 3 (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (EC) № 1303/2013)	<p>Увеличен ли е броят на образователните институции, осигурили подкрепяща среда за включващо обучение?</p> <p>ОП НОИР допринесла ли е за увеличаване броя на децата с увреждания и децата със СОП, които са включени в общата система на образование?</p> <p>Какво е въздействието върху целевите групи?</p> <p>Какво е въздействието върху изпълнението на хоризонталните принципи?</p>
4. Оценка за въздействието на Инвестиционен приоритет 9ii по Приоритетна ос 3 (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (EC) № 1303/2013)	<p>Повишен ли е броят на успешно интегрираните чрез образователната система деца и ученици от маргинализирани общности, включително роми?</p> <p>Доколко дейностите по ОП НОИР подпомагат изпълнението на Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (2015-2020 г.)?</p> <p>Какъв е приносът на ОП НОИР в увеличаването на броя на учениците от етническите малцинства, включително ромите, продължаващи образоването си във висши училища?</p> <p>Какво е въздействието върху целевите групи?</p> <p>Какво е въздействието върху изпълнението на хоризонталните принципи?</p>
5. Оценка на изпълнението, ефективността и ефикасността на партньорство по процедура „Образователна интеграция	<p>В каква степен операцията е допринесла за засилване на мотивацията на ученици и родители от етническите малцинства за участие в образователния процес?</p> <p>Допълнителните занимания с ученици, за които българският език не е майчин, довели ли са до</p>

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Тематични области за оценка	Основни въпроси
на учениците от етническите малцинства и/или търсещи или получили международна закрила“ и приноса ѝ за постигане целите на Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013)	<p>компенсиране на пропуските при усвояване на учебния материал?</p> <p>Какъв е приносът на операцията за преодоляване на негативните обществени нагласи, основани на етнически произход?</p> <p>В каква степен са постигнати целите на операцията?</p> <p>В каква степен осъществените дейности и постигнатите резултати оправдават извършените разходи?</p> <p>Постигнати ли са заложените индикатори?</p> <p>Какви са гаранциите за устойчивост на резултатите след приключване на операцията?</p>
6. Оценка за въздействието на Инвестиционен приоритет 10i по Приоритетна ос 2 (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013)	<p>Подобрени ли са постиженията на децата и учениците в овладяването на ключови компетентности?</p> <p>Какъв е приносът на ОП НОИР в изпълнение на стратегическата цел на Стратегията „Европа 2020“ – намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система под 11 %?</p> <p>В каква степен дейностите по ОП НОИР съответстват на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020) и допринасят за нейното успешно реализиране?</p> <p>Какво е въздействието върху целевите групи?</p> <p>Какво е въздействието върху изпълнението на хоризонталните принципи?</p>
7. Оценка на изпълнението, ефективността и	Доколко осъществяването на операцията е създало условия за развитие на потенциала и възможностите на

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Тематични области за оценка	Основни въпроси
ефикасността на мерките по процедура „Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (Твойт час) – Фаза 1“ (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013)	<p>учениците за бъдеща социална, професионална и личностна реализация?</p> <p>Изоставащите ученици, обхванати в дейностите, преодоляват ли образователните си дефицити и в каква степен?</p> <p>Осъществяването на дейностите допринесло ли е за развитието на допълнителни и специфични знания, умения и компетентности у учениците?</p> <p>В каква степен осъществените дейности и постигнатите резултати оправдават извършените разходи?</p> <p>Постигнати ли са целевите стойности на индикаторите?</p> <p>Какви са гаранциите за устойчивост на резултатите след приключване на операцията?</p>
8. Оценка за въздействието на Инвестиционен приоритет 10ii по Приоритетна ос 2 (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013)	<p>Въведена ли е система за проследяване на завършилите висше образование, които не са включени в следващи програми за обучение и са започнали работа през първата година след завършването?</p> <p>Въведени ли са системи за управление и финансиране на висшите училища съобразно постигнатите резултати?</p> <p>Какъв е приносът на ОП НОИР в изпълнение на стратегическата цел на Стратегията „Европа 2020“ – дял от 36 % от населението на възраст между 30 и 34 г. с висше образование?</p> <p>Повищена ли е квалификацията на научноизследователския състав и какъв е дялът на участие на млади докторанти в научни изследвания?</p> <p>В каква степен дейностите по ОП НОИР съответстват</p>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Тематични области за оценка	Основни въпроси
	<p>на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България (2014-2020 г.) и допринасят за нейното успешно реализиране?</p> <p>Какво е въздействието върху целевите групи?</p> <p>Какво е въздействието върху изпълнението на хоризонталните принципи?</p>
9. Оценка за въздействието на Инвестиционен приоритет 10iii по Приоритетна ос 2 (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013)	<p>Какъв е приносът на ОП НОИР за развитие на капацитета и повишаване на квалификацията на заетите в областта на образованието?</p> <p>Повищено ли е участието в продължаващо обучение и надграждане на знания, умения и компетентности на обхванатите в дейности по ОП НОИР?</p> <p>Доколко дейностите по ОП НОИР подпомагат изпълнението на Националната стратегия за развитие на педагогическите кадри?</p> <p>Какво е въздействието върху целевите групи?</p> <p>Какво е въздействието върху изпълнението на хоризонталните принципи?</p>
10. Оценка за въздействието на Инвестиционен приоритет 10iv по Приоритетна ос 2 (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013)	<p>Повишен ли е броят на учениците в професионалните училища?</p> <p>Адаптирано ли е професионалното образование и обучение към нуждите на пазара на труда?</p> <p>Повишен ли е дела на завършилите професионално или висше образование, които са започнали работа, свързана с областта на образованието им, през първата година след завършването?</p> <p>Доколко дейностите по ОП НОИР подпомагат</p>

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Тематични области за оценка	Основни въпроси
	<p>изпълнението на Стратегията за развитие на професионалното образование и обучение в Република България за периода 2015-2020 г.?</p> <p>Доколко интервенциите по програмата подпомагат изпълнението на стратегическата цел на Стратегията „Европа 2020“ за намаляване на броя на живеещите в бедност с 260 000 и увеличаване на заетостта до 76 %?</p> <p>Какво е въздействието върху целевите групи?</p> <p>Какво е въздействието върху изпълнението на хоризонталните принципи?</p>
11. Оценка за въздействието на Приоритетна ос 4 (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013)	<p>Укрепен и повишен ли е административният капацитет на УО и бенефициентите по ОП НОИР?</p> <p>Доколко ефективно и ефикасно са усвоени средствата по техническата помощ?</p> <p>В каква степен програмата е повишила обществената информираност и е осигурила максимална прозрачност на интервенциите?</p>
12. Оценка на системите за управление и механизмите на изпълнение на ОП НОИР (съгласно чл. 56 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013)	<p>Доколко са ефективни системите за управление и контрол?</p> <p>Доколко системите за управление и контрол подпомагат изпълнението на ОП НОИР?</p> <p>Доколко системите за управление и контрол са ориентирани към намаляване административната тежест на бенефициентите?</p>
13. Последваща оценка (съгласно чл. 57 (1) и чл.	неприложимо

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЯЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
У НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

Тематични области за оценка	Основни въпроси
114 (3) на Регламент (ЕС) № 1303/2013 оценката се извършва от ЕК)	
14. Текущи оценки при необходимост	неприложимо

Като отправна основа за написването на документа послужиха:

1. Guidelines of the European Commission for Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy for the Programming period 2014-2020, European Social Fund, June 2015;
2. Guidance document of the European Commission for Evaluation Plans. Terms of Reference for Impact Evaluations. Guidance on Quality Management of External Evaluations, European Commission, Directorate-General Regional and Urban Policy, Directorate-General Employment, Social Affairs and Inclusion, February 2015;
 - Terms of Reference for Impact Evaluations. (Annex 1 to the Guidance document);
 - Guidance on Quality Management of External Evaluations (Annex 2 to the Guidance document);
3. Guidance document of the European Commission on ex-ante evaluation, European Commission, Directorate-General Regional and Urban Policy, Directorate-General Employment, Social Affairs and Inclusion, September 2014;
4. Guide of the European Commission on evaluating the socio-economic development (EVALSED);
5. Practical Guidance of the European Commission for ESF Managing Authorities on the Design and Commissioning of Counterfactual Impact Evaluation;
6. Методика за оценка на въздействието на нормативни актове и програми, ЕИРА/ИПА, 2014;
7. Методика за последваща оценка на въздействието, ИПА, 2014;
8. Impact Evaluation in Practice, World Bank, 2011;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦIAЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

КН.НОИР.П.0316 - окончателен

9. Design and commissioning counterfactual impact evaluations, European Commission, 2012;
10. Handbook on impact evaluation Quantitative Methods and Practices, World bank, 2010.